

DIALEG CAÇAT AL VOL

Dos conspícus dels clubs eternament rivals varen trobar-se ahir al vespre en un popular restaurant. Les derrotes de llurs respectius equips no els havien pas tret la gana...

—Estareu satisfet, veritat? — va fer el barcelonista.

—De què? — contestà l'espanyolista.

—De què hàgim perdut.

—Cal ho cregueu pas.

—¿Voleu dir que avui us sentíeu barcelonista?

—No. Això mai. El que m'he sentit ha estat "materialista".

—En quin sentit?

—En el sentit que si hagués guanyat el Barcelona, tots us hauríeu abocat al nostre camp el dia del Madrid per veure de fer-lo perdre. I ara...

No varem poder sentir res més. Però, com podeu veure, els dirigents dels nostres grans clubs se les pensen totes...

QUI NO ES CONFORMA ES PERQUE NO VOL...

Mal dia, el d'ahir, per a l'esport català. Desfeta del Barcelona, desfeta de l'Espanyol, desfeta de l'equip de cross...

No és realment d'una ironia formidable que hagi estat precisament Catalunya — aquest equip que ens té i està tan acostumat a perdre — el que hagi salvat això que en diuen "l'honor" en una jornada tan desgraciada? I diem que és d'una ironia formidable, perquè ha passat en uns moments que el catalunya travessa una època crítica, tan crítica, que hom no sap si encara existeix o si és el seu espectre el que va pel món.

"TRES QUE PARLIN BE"

Acabat el partit del camp de Les Corts, un nombrós grup de socis del Barcelona del "gol de dalt" va visitar la nostra redacció per significar la seva més enèrgica protesta per l'arbitratge del senyor Escartín, i sobretot, per la concessió del gol que, a criteri seu, no era gol.

En arribar els socis del Barcelona a la nostra redacció, un va dir:

—Que parlin tres que en sàpiguem! Però va donar la casualitat que el company que els va rebre... va parlar per tots. Home experimentat i entès en futbol, si bé ara n'està un xic allunyat, va parlar-los de les federacions, dels col·legis d'arbitres, dels clubs, dels deures dels socis... i no va deixar parlar els tres que en sabien.

E. J. D.

No es tracta, com podria creure's pel títol, de cap nova emissora de ràdio. E. J. D. són, simplement, les inicials que corresponen a un esportiu, ciutadà que canta de baríton a l'Orfeó de Les Corts i que ahir a la tarda, a la grada del gol de dalt, va tenir una pensada de les bones.

Quan més "cantava", un que va i diu:

—Bajo mi responsabilidad le haré detener a usted!

I E. J. D., que, sense encaparrar-s'hi, fa:

—¿Sota la meua responsabilitat que em portin l'Escartín a sopar amb mi!

QUAN UN HOME ESTA DE PEGA...

... fins al Frontó ensopega! Varem veure ahir a la tarda sortir els jugadors del Barcelona del camp de Les Corts, i feien unes cares de pomes agres perfectament explicables i de circumstàncies. No va esbrinar-nos poc ni gens...

Però al vespre, en sortir del Frontó Novetats, varem veure a Castillo, Arocha, Samitier i Sagi amb la mateixa mala cara, si no pitjor. I com que el partit havia estat d'aquella que posen els cabells de punta aduc a un caib, varem pensar si l'ensopegada de la tarda havia estat repetida al vespre.

Perquè com que quan un home ensopega, etc.

UNA FIGURA PUGILISTICA

Gregori Vidal, l'excelent púgil mallorquí, ens parla del panorama mundial de l'esport dels punys, i dels nostres més destacats boxadors

Campionat encara ho són més. El dia que posa el títol en joc és terrible.

—Us agradaria tornar-hi a boxar?

—Ja ho crec. És la meua gran il·lusió.

—Quin concepte us mereix la boxa americana, en general?

—Bo. A Amèrica hi ha excel·lents púgils, i són d'acció molt ràpida. Amb tot, considero que a Europa n'hi de tant o més bons. El cas de Max Schmeling, per exemple, és prou eloqüent. En l'actualitat, i degut a la crisi econòmica mundial, la boxa espectacular ha baixat de to als Estats Units. No es fan aquelles re- captacions fabuloses, i les borses no són el que eren. A Europa de vegades paguen més bé que allà.

—¿Veni amb la idea de quedar-vos molt de temps?

—Penso tornar-me'n a Amèrica abans de fi d'any. Afortunadament, allà estic ben classificat i no m'ho vull pas deixar perdre.

—Amb el vostre proper adversari Huat, hi heu lluitat ja, no?

—Sí, a Filadèlfia, el 13 de gener de l'any 1930. El simpàtic francès era campió d'Europa del pes mosca, i va venir als Estats Units amb una aureola formidable. I com que allà va guanyar a Albert Belanger per k. o., i a Izzy Schwartz per punts, es feu popular amb molta facilitat. Per això la victòria que vaig obtenir per punts damunt d'ell em va produir molta satisfacció.

—Neta victòria... que ara confieu en repetir?

—Per què no? Si el vaig guanyar una vegada, també el puc guanyar una altra.

—Boxareu a Barcelona?

—Potser sí. Es a dir, gairebé puc

dir que sí. De ganes no m'en manquen i d'adversaris bons em penso que tampoc.

—Gironès, potser?

—No us puc especificar res, perquè no hem parlat de res. Tot el que es digui a propòsit de combats meus a Barcelona, de moment no passen d'ésser fantasies.

—¿En quin concepte tenen els americans els pugilistes espanyols?

—Bon concepte; agrado per la nostra combativitat. Paulino havia estat un home que impressionava profundament els espectadors. La seva hora, però, ja ha passa. Dos anys enrera podia aspirar molt bé al títol. Actualment, no. Amb tot, li vaig veure el combat amb Tommy Loughran i us dic de debò que agrada molt. A les ordres de Madison Square Garden, pot guanyar, encara, molts diners.

—I els altres? Mateo de Osa, Ignasi Ara, Martínez Fort...

—Mateo de la Osa no serà mai res. Després del seu impressionant triomf damunt Ficucello, les seves exagerades pretensions el van perdre. Si no hagués estat per això, hauria pogut sortir amb Pierre Charles, al qual hauria batut amb facilitat, cosa que li hauria valgut molt. Ignasi Ara, en canvi, s'ha fet molt cartell. És molt bo. I Martínez Fort el tenen molt ben conceptat pel seu extraordinari punch. La boxa espanyola als Estats Units es pot dir que està ben representada.

XAVIER PICANYOL

ATLETISME

Andreu i el Sarrià Esportiu guanyadors del primer campionat català de cross per a neòfits

La Federació Catalana d'Atletisme va celebrar ahir, sobre un recorregut fàcil i no molt llarg, el primer campionat de Catalunya de cross, reservat a corredors neòfits.

Aquesta prova, malgrat la pluja, assolí un èxit remarcable. La concurrència d'atletes o aspirants a atletes fou molt nombrosa, puix que se'n van classificar 65 dels 105 inscrits. Vint-i-dós dels inscrits, un xic espantats pel temps, no es van presentar.

Els nostres joves concursants es van disputar la victòria amb una entusiasme magnífic. I no cal dir com Manuel Andreu, vencedor en la classificació individual va trepitjar la meta. Quina alegria! I molt justificada.

El Sarrià Esportiu, novella entitat que té molta cura dels elements joves, que els atèn amb molt d'interès i no menys entusiasme, va triomfar esplèndidament per equips en una lluita aferrissada amb els del Tagamanent i Barcelona.

Felicitem a Andreu i al Sarrià Esportiu, i aplaudim a tots els classificats, recomanant-los no abandonar aquest esport.

CALVET

CLASSIFICACIO GENERAL

- 1.—Manuel Andreu, Sarrià Esportiu, 19 minuts 43 segons.
- 2.—Emili Miralpeix, Barcelona.
- 3.—Marian López, B. O. Camperol.
- 4.—Alexandre Torres, Tagamanent.
- 5.—Josep Cortès, Colomenca.
- 6.—Vicents Queral, Aire Lliure.
- 7.—Jaume Badia, Sarrià Esportiu.
- 8.—Berant Olaya, Tagamanent.
- 9.—Josep Nguier, Aragó.
- 10.—Hèctor Urrea, Barcelona.
- 11.—Josep Balart, Aragó.
- 12.—Jaume Hernández, Sarrià Esportiu.
- 13.—Enric Sales, Tagamanent.
- 14.—Jaume Aríal, Sarrià Esportiu.
- 15.—Josep Muntaner, Tagamanent.
- 16.—Josep Vilanova, Colomenca.
- 17.—Josep Borrull, Sarrià Esportiu.
- 18.—Joan Rosselló, F. C. Barcelona.
- 19.—Antoni Giménez, Tagamanent.
- 20.—Miquel Mora, F. C. Barcelona.
- 21.—Josep Angel, Gimnàstic de Tarragona.
- 22.—Lluís Martín, Colomenca.
- 23.—Jean Verudra, Bloc.
- 24.—Miquel Soldevila, Aire Lliure.
- 25.—Manuel Molinas, Sarrià Esportiu.
- 26.—Llorenç Marco, Barcelona.
- 27.—Bernat Blasco, Aire Lliure.

ELS QUE NO PERDEN EL TEMPS

Quan ahir a la tarda acomiadàvem els socis del Barcelona que havien honorat la nostra redacció en visita de protesta per l'arbitratge del senyor Escartín, del grup, força nombros, va destacar-se un minyó alt i ben plantat, el qual va posar mà a l'inforn de l'americana, va treure's la cartera, i de la cartera, una tarja...

El bon barcelonista va allargar-nos-la tot dient:

—Si en alguna cosa els puc servir, ja ho sabreu! Sóc lampista i aquesta casa és la de vostres.

D'això se'n diu saber anar pel món. I no ens estranyaria que aquest minyó, que ara veu els partits des del gol de dalt i a peu dret, d'ací un parell d'anys ho faci des de la tribuna i en cadira de propietat.

NO CAL ANAR TAN LLUNY

El nostre estimat amic "Pepito" Torrents, seleccionador únic de l'equip català que el vinent 14 d'abril s'ha d'acarar al madrileny — això de madrileny és un dir... — ha fet unes declaracions interessantíssimes, en les quals ha assenyalat el camí que pensa seguir per a la formació de l'equip.

Ens estranya, però, que l'amic Torrents parli d'anar en romiatge per les comarques catalanes, essent així que ací té l'equip del Centre d'Esports, de Gràcia, que és nou de trinxina, i qui sap si podria donar alguna sorpresa...

CIUTADA: Recordat dels Hospitals.

28.—Manuel Vilaplana, Barcelona.

29.—Carles Campo, Aire Lliure.

30.—Josep Saler, Barcelona.

31.—Antoni Carnisser, Bloc.

32.—Joan Sociés, Barcelona.

33.—Ramon Balaguer, Independent.

34.—Enric López, Bloc.

35.—Manuel Torres, Barcelona.

36.—Manuel Ariño, Bloc.

37.—Joan Moliner, Barcelona.

38.—Ramon Alentorn, Barcelona.

39.—Antoni Pérez, Independent.

40.—Josep Pujol, Júpiter.

41.—Bernat Fernández, Colomenca.

42.—Jaume Sans, Sarrià Esportiu.

43.—Enric Borrell, Barcelona.

44.—Joaquim Viñà, Júpiter.

45.—Antoni Rubio, Tagamanent.

46.—Julià Serra, Sarrià Esportiu.

47.—Frederic Alberola, Independent.

48.—Màrius Gurià, Aire Lliure.

49.—Isidre Collé, Bloc.

50.—Francesc Romero, C. P. Aragó.

51.—Lluís Giménez, Júpiter.

52.—Francesc Valero, Bloc.

53.—Ramon Volar, Independent.

54.—Enric Pasqual, Independent.

55.—Jaume Guimart, Colomenca.

56.—Josep Bonet, Júpiter.

57.—Francesc Badaner, Independent.

58.—Manuel Tobeña, Independent.

59.—Pere Pujol, Aragó.

60.—Eduard Clarassó, Colomenca.

61.—Francesc Pérez, Independent.

62.—Jaume Comes, C. F. Aragó.

63.—Joaquim Galles, C. F. Aragó.

64.—Josep Alós, Atlas Club.

65.—Joan Iñiguez, Independent.

CLASSIFICACIO PER CLUBS

1.—Sarrià Esportiu, 51 punts.

2.—Tagamanent, 58.

3.—F. C. Barcelona, 79.

4.—Colomenca, 104.

5.—Bloc O. C., 108.

6.—Aire Lliure, 109.

7.—A. C. F. Aragó, 121.

TALLERS GRAFICS

PATRICI ARNAU

Verdaguer i Callis, 5 i 7

Telèfon 14856 Barcelona

CADASCU TE LES SEVES AFICIONS

Hi ha qui és aficionat a la música; hi ha qui se sent atret per la literatura o la poesia; hi ha gent aficionada a jocs als escacs o a fer la maulla. Cadascú té l'afició que més li plau, i per això ningú no s'estranyaria avui que li presentem el conegut arbitre senyor Comorera, rei de la mímica, en un moment íntim que ens p'au descobrir.

Comorera és un gran pintor. Un gran pintor desconegut, però que no trigarà a obrir-se pas. Ací el tenim en un descans agradabilíssim, després de fer una sessió amb la seva model. Comorera, d'aquesta feta, deixarà de pintar d'incògnit, i farà una exposició a les Galeries Syra.

EN MAS S'ENTRENA

En Mas ha de jugar a París. Com que els francesos no fa gaires setmanes van guanyar l'Atlètic de Bilbao per quatre gols a 1 En Mas, refet de la lesió que l'ha tingut tan de temps allunyat de l'activitat, s'ha entrenat

aquests darrers temps d'una manera molt original.

En lloc de deturar els atacs dels davanters, ha lluitat contra un 16 H. P.

Segons els nostres informes, En Mas ha demostrat trobar-se en forma excel·lent.

que tot ho sabem — hem descobert el secret. Aquests salts prodigiosos els podran fer tots els jugadors que durant nou mesos seguits, de deu a dotze de la nit, s'engeguin amb unes quantes bombes d'aquelles que venen a la Rambla.

En Pep assegura que és d'un resultat espantós.

EL GRAN PILOT ANGLÉS CAMPBELL BAT EL SEU PROPI RECORD DE VELOCITAT

A Daytona, el valent pilot anglès Sir Malcolm Campbell ha batut el seu propi rècord de velocitat a un promedi de 408,720 quilòmetres per hora. La seva proesa fou realitzada havent de lluitar el "Pájaro Azul" contra un vent que bufava a uns 60 quilòmetres per hora. Després un assaig de la pista sobre un cotxe normal, Campbell donà ordre de treure del garatge el seu bòlit s'atansa perillosament a la vora de la mar, que passà fregant un metre, el pilot aconseguí rectificar la màquina. Els temps foren (per a la milla):

Anada, 13 segons 46-100.

Tornada, 14 segons 175-100.

El temps mitjà representa una velocitat de 253 milles 968 per hora, en quilòmetres 408,720.

VISITEU

PANYERIES TACHER

TEL. 16162 - PELAYO, 50

COM S'ENTRENA EN SAMITIER

Samitier té fama pels seus salts prodigiosos. Hi ha molts jugadors que no s'en saben avenir. Nostaltres—

Amb els braços oberts...

(Reportatge de l'Estatut)

per

L. Aymami i Baudina

que sortirà a últims d'aquesta setmana

* *

Obra de gran actualitat política, d'un interès històric remarcable. Literatura anecdòtica i agradable.

Un volum de prop de 200 pàgines
3'50 Pts

Comandes:

Editorial Poliglota - Petritxol, 8 - Barcelona

EL BLAU I EL CARMÍ

Dos tipus domèstics femenins

L'arbre femení domèstic presenta dues branques. O en altres termes: el camp de les activitats domèstiques femenines es divideix en dos sectors, perfectament limitats, de fesomia típica, i fàcilment identificables.

Sector dreta: el formen totes aquelles dones casolanes, amigues d'un ordre inalterable i de la penombra. Poc partidàries del brogit i de l'avalot, tenen especial cura a conservar hermèticament closes portes i finestres. Generalment calcen sabates de simola, i hom diria que no toquen de peu a terra. Cada una d'elles us diu que la dona neta, més que dedicar-se a una neteja incessant, ha d'evitar que les coses esdevinguin llordes. L'enemic és l'olor de la casa. L'enemic (la pols, el fum, el soroll, les olors indesitjables) malda per entortar-se per les clivelles. Cal barrar-li el pas. El mot d'ordre és: guerra a l'enemic exterior.

Hom ha d'incloure d'una manera preferent dins el sector "dreta", les bones senyores carregades de "bons intents" que perfumen les cambres amb paper d'Armenia quan l'aire esdevé irrespirable. Són les mateixes que s'administren per via bucal el bai d'una olla on bull un manat d'espigol, p.e., per mitjà d'una paperina de paper de barba d'aspecte megafònic...

Tots tenim a la família exemplars d'aquesta mena, i tots sabem com ens vigilen el calgut, i la cigarreta encesa i els plectres que deixem marcats en els coixins...

Resumint, ara, direm que pertanyen al primer grup totes aquelles dames venerables de les quals hom diu plaerament parlant: "que el seu mal no vol soroll", i que hauríem d'afegir que no vol ni sol ni aire.

Del segon sector, constituït per les esguerrades, en canvi, en podríem dir el grup de les "orejadors". I amb aquest mot ja resta tot aclarit.

Les "orejadors", diametralment oposades a les anteriors, creuen que tot el bé cal cercar-lo portes enfora, i tot el mal està entaforat pels recons.

Són aquelles dones que segueixen al peu de la lletra la dita castellana de: "echar la casa por la ventana", en-arrs que en un sentit tot diferent.

Les dones que tenen la sànta i mai prou alabada mania d'orejar les coses, no viuen mai tranquil·les, i tampoc no acostumen a deixar viure tranquils els altres...

Entren a casa. Deixen el tapabocues al penjador. "Doncs bé, al cap de deu segons" ja és una petita bandera repicada pel vent entre els ferros de la barana del balcó.

La dona que sent la pruja d'orejar les coses, obre de bat a bat portes i finestres, i al mig del corrent d'aire, dona ordres a les serventes talment un capità sobre la coberta d'un vaixell.

Res no pot frenar el seu instint orejador... Cortines, catifes, abrics, capells, roba íntima, etc., tot pren vida i moviment, i es daura dins la llum del sol.

S'asseuen grans possegueres de l'interior del pis que, en entrar en contacte amb la posseguera sonora del tràfic i dels manubris del carrer, enlaiten columnes verticals dels amunt...

I aquestes dones, llavors, amb la mirada plena d'una llum molt viva, i amb un panteix de joia al pit, sembla que van a dansar, amb l'estrenyiment.

Una branca tan prima que quasi l'altra, una dansa que en podríem dir domèstica, no pas inferior en grandesa a moltes danses que ens ofereixen certes ballarines més o menys clàssiques.

No obstant, hi ha una tendra branca en l'arbre de les activitats domèstiques femenines.

Una branca tan primera que quasi no arriba a branquillo.

Així i tot, com l'aula central de la balança ben afinada, marca el punt dolç de l'equilibri.

Em refereixo a aquelles poques i delicadíssimes senyores i noies de "sa casa" que, després de lluitar-se a un "orejament" resonat i ben entès, deixen finestres i balcons subtilment entreoberts per tal de facilitar la respiració als objectes de la casa durant unes poques hores.

La fresca verdosa que penetra per les verticals de les obertures mig ajustades ve a ésser com l'aigua clara que hom administra a les plantes, i els mobles en surten com rejoyents. Les cadires fan menys cruiximent, els rollotges marquen les hores amb més convicció i totes les coses de la casa agafen el ritme decidit, energic i es-ponerós que mai no tindran aquests hivernacles malaltissos que són els pisos poc orejats.

CARLES SINDREU

FEMINA 1932

INTER NOS

Es innegable que la nova generació femenina — i donem al mot generació un abast suficient perquè comprngui des de la noia fins a la dona de trenta anys — té una embranzida que mancava a les generacions precedents. No sols és a les escoles del treball mercantil, als obradors, a les fàbriques, a les oficines, en aquesta embranzida es comprava cada dia amb més intensitat, sinó a les redaccions dels diaris, als despatxos de les editorials, a les directives de les societats d'esports o de cultura.

I és al mateix temps un motiu d'admiraçió i d'alarma per al sexe anomenat fort la compravació d'aquest fenomen, que no és sinó un altre episodi en el procés d'emancipació que es desdobla de cinquanta anys ençà a tots els països, blancs i fins en algun de groc i de negre. Els mascles no tenen altra remei sinó codir noves posicions, abandonar noves trinxeres. En determinats moments els veuen que es planten, i oblidem tota galanteria i fins tota pietat; neguen el dret a llurs companyes de venir-los a fer la competència en un domini que consideraven exclusiu. Aquests desagradables impulsos, que s'han produït diverses vegades en els medis cbrers i en els de la dependència mercantil, responen savint a una desesperació efectiva. En molts rams de la indústria i del comerç, l'entrada de les dones ha estat causa d'una crisi de treball per als homes. Personal més d'ol i amb menys exigències econòmiques, les dones els han desplaçat i els han condemnat a la misèria.

Però, de qui era la culpa? Era purament per gust, per caprici, que les dones abandonaven les feines domèstiques o les ociositats casolanes? No. Elles es resolen a lluitar en el mateix terreny que els homes per pura necessitat. L'evolució econòmica, complicada amb el desenvolupament de noves ànsies de confort o de cultura, de distracció o d'elecció, havia desequilibrat els antics pressupostos familiars; si abans un sol jornal o un sol sou bastaven per cobrir les necessitats d'un matrimoni amb un nombre regular de fills, en el segle present han deixat de bastar. Sovint ha estat el mateix cap de casa — un home, un mascle — el que ha donat la veu d'atac: "Noies, cal que us espavileu! Les meves forces a penes arriben per cobrir les necessitats més elementals; si voleu fer alguna cosa més que la viu-viu, no us queda altre remei que treballar!"

No. La culpa és de tots i de totes, que és com dir que no és de ningú. Premisses establertes segles ha produïen aquesta conclusió, aparentment revolucionària. Les dones han fet irrupció en el món del treball, assalten totes les posicions, no deixen res per verd... Llurs admirables — i temibles — condicions de caràcter donen a aquesta ofensiva general els aspectes d'una epopeia. El càrrec que és inapugnable per a un home que, vulgui o no, seua sempre un fons d'orgull i un altre fons d'indolència, ve una dona i l'acnregueix a còpia de tenacitat, de doll verbal, d'instint estratègic.

Per sort — sort per al sexe fort —, hi ha certes activitats que s'avenen més amb la intel·ligència i el tarannà masculí que no amb el femení. I hi ha encara algunes esferes en les quals es manté l'exclusiva tradicional! Es mantindrà indefinidament? En altres termes: l'emancipació femenina continuarà conquistant nous territoris o ens trobem a punt d'arribar a una mena d'estabilitat fonamentada en una efectiva i permanent divergència d'aptituds? Aquest és el problema.

Aquest és el problema, i el nostre entendre, més que no la coacció dels legisladors dels grans el resoldrà la llibertat i el seny natural.

CARLES SOLDEVILA.

Reportatges d'actualitat

L'ACTUACIÓ DE LA DONA CATALANA EN LA VIDA POLITICA

El moment actual polític podríem dir-ne de revelació de la dona. No és pas un desvetllament o un resorgiment, puix que la dona en cap època no ha intervingut d'una manera oficial en la cosa pública, i la seva influència es limita a la categoria de consellera o d'intrigant, sempre, però, en qualitat d'irresponsable. Al Forum de Roma, el mateix que als Pòrtics d'Atenes, mai va assolir un lloc d'igualtat entre els tribuns i els juristes.

Fins a les darreries del segle passat i començament de l'actual, la dona no fou acceptada en igualtat de drets per a formar part de governs i parlaments als països anglosaxons i escandinaus, a les lleis socials dels quals començà de deixar empremta inesborrable de la seva sensibilitat.

El nou règim de l'Estat espanyol, atorgant a la dona de ple els drets que es formulen a la Constitució, ha estat un esperonament que ha fet sortir la dona del seu retraïment tradicional en tots els indrets de la Península ibèrica, prenent notable relleu l'activitat de la dona catalana amb el noble ús que ve fent dels esmentats drets.

Primerament va oferir la seva col·laboració eficaç en pro de l'Estatut català, donant la sensació a tots els que l'observaren d'un cos perfectament disciplinat per a la lluita. Després ha vingut la campanya pacifista; i les dones catalanes gosaren a aixecar llur veu en una assemblea pública i organitzaren tots aquells actes que cregueren necessaris per tal de deixar ben enlaira el nom de Catalunya, primera regió espanyola que portà la seva veu a Ginebra demanant la pau mundial.

Avui les dones alternen amb els homes i competeixen el mateix en mitjans i conferències com en campanyes periodístiques a favor d'un partit amb la més gran naturalitat i desimboltura.

Que n'és de diferent aquesta realitat d'aquella mal intencionada crònica que va signar Magda Donato en una revista del centre, fent burla de certes iniciatives de la dona catalana i encobrant-se especialment en determinats grups d'extrema esquerra!

Es per això que hem volgut avui preguntar sobre algunes qüestions palpitants a dues figures femenines destacades en la política, per tal com són les úniques dones que formen

MARIA TERESA GIBERT

part de la directiva de dos partits oficials; parlem de la senyora Amanda Llebot, d'Acció Catalana, i de la senyoreta Maria Teresa Gibert, de l'Esquerra.

Volem sorprendre la senyora Llebot en la seva vida de llar i, en pre- setar-nos a casa seva, reparem que aquesta dona de talent sap fer compatibles coses que semblen totalment deslligades.

La senyora Llebot és al seu despatx ajudant el seu marit en les tasques comercials. De més a més té cura de casa seva i del seu filllet, i encara troba cada dia lleure per a estudiar i llegir i donar conferències i atendre el seu partit. El temps, que és de plom per als enzes, maneja per persones intel·ligents i actives sembla de goma.

—Venim a destorbar-la uns moments, però més grans contrarietats haurà hagut de vèncer en la seva vida política.

—No hi ha res — ens contesta — tan fàcil per a la dona com intervenir en política. Els homes no desiguen altra cosa i ens estan allargant les mans des de fa molt de temps.

Té Amanda Llebot una cara afable i una parla reposada, sap somriure i ésser simpàtica i joiosa ensem que honesta i seriosa; té un front ample i tota ella ens dona impressió de pulcritud i correcció.

Li fem una pregunta i ens contesta:

—Per amor a Catalunya. Tota la meua tasca i la meua inclinació al partit no és altra cosa que un afany de realitzar les meves aspiracions idealistes per la meua terra, per aquesta terra per la qual donaria la meua sang si fos menester.

A una altra pregunta:

—Tot és compatible quan se sap manejar el treball: el treball, la llar, les idees.

I a una altra un xic indiscreta potser:

—Completament d'acord. Una dona mai no ha de deixar d'ésser femina. Això no vol pas dir que hem de convertir el cos en ídol i oblidar l'ànima. La gràcia, la coqueteria, la frivolitat d'un somriure o d'una mirada són un ornament, i mai hem de fer-ne l'essència. L'essència és l'esperit. Si el triomf ha d'assolir-lo no altra cosa que la be-

llesa física, debades lluitem pels nostres drets.

Ens decidim a fer-li una pregunta de més gruix embolicant-hi la Companyia de Jesús, i ens contesta amb tota serenitat:

—Això és un tema molt delicat. Millor seria no parlar-ne. La dissolució de la Companyia de Jesús és una qüestió que no ha arribat a apassionar-me. Com a liberal que sóc, no puc aprovar el que han fet amb els jesuïtes. Ara, que no seré jo qui els trobi a mancar.

Li parlo de la dona com a electora:

—Quin resultat creieu que donaran les properes eleccions amb la intervenció de la dona?

—Profecies polítiques? Es molt exposat — rebo per resposta —. No obstant, crec que la intervenció femenina a les urnes no alterarà el resultat de la lluita en res. Un tant per cent més de vots d'esquerra, un tant per cent més de vots de dreta. Els que compten amb una adhesió total de la dona se'n duran més d'una desil·lusió.

No volem distreure més temps l'atenció de la nostra interlocutora. Ens acomiadem agraint-li la seva amabilitat i ens dirigim al local d'Esquerra Catalana per tal de veure la senyoreta Gibert.

La trobem voltada de joves d'ambdós sexes en conversa molt animada.

Ens saludem. L'assabentem de la missió que allí ens ha dut i, tota sorpresa, fa el següent comentari:

—Però, com és això? Vostè ve a fer-me un interviu per a LA RAMBLA?

—Per què aquest dubte?

I la noia dels ulls negres com dos abims ens mena a una cambra gran on podem conversar al nostre gust. I després d'una lleugera conversa:

—Veïam, sense pensar-ho gaire, així, de cop i volta: ¿Què opineu de la dissolució de la Companyia de Jesús?

—Crec que la dissolució de la Companyia de Jesús, significa precisament la força del Govern de la República. Llàstima que el jesuítisme sigui tan viu en el nostre poble. "Si la força, si l'interès que ha desplegat el bon criteri dels governants del nou Règim en destruir la Companyia de Jesús es desplegués a l'entorn dels qui emprant un sistema jesuític derrotista, boicotegen l'obra eficaç i constructiva que aquests polítics fan, no tan sols haurien d'ésser convidats a disoldre l'entitat que aplega els sentiments innobles d'una lluita sorda, sinó que haurien d'exigir que fossin també deportats aquells individus que la componen, per atemptar al nou Règim, que és tant com anar contra el Poble, que en aquest cas és l'única sobirà.

—I bé, doncs, ara tenim davant la vista, un problema que absorbeix l'interès de tothom i són les properes eleccions. ¿Quin resultat, al vostre entendre, donaran amb la intervenció de la dona com a electora?

—Es molt difícil profetitzar. Cal no oblidar que la dona sent una mena de neguit per a intervenir en la nova política. Crec que l'interès d'ella és precisament renovar la vella política i interessar-se perquè la vida social de la nostra terra prengui una nova estructuració, i això ha de fer-ho la dona en aportar-hi la seva intervenció. Es molt problemàtic iniciar quin pot ésser el re-

Film Soda

CHEVALIER I EL VOT FEMENÍ

Altre cop Chevalier vestit d'uni-forme, fent de príncep consort, que és igual que dir fent un paper lluit, que és el mateix paper que fan els marits pobres de les senyores riques, però no ens emboliquem... Altra vegada la boca torta i el somriure simpàtic, però ja standard. El somriure número trenta-quatre mil, i potser em descompto. altra vegada el mateix: quatre cançons dolentes. I el cor de les senyorettes espectadores de vint anys i els sospirs, sonsors, de les de quaranta. Això és el més important dels films de Maurice Chevalier. Els cors i els sospirs que els amenitzen. Perquè Perquè encara que sembli mentida, malgrat els seus quaranta-vuit anys, Chevalier produeix estralls en la concurrència femenina a cada nou film. La nostra concurrència dels cinemes, tan impressionable, que no s'emociona davant d'un film rus i que plo- ra, en canvi, quan la protagonista diu a En Mojica, per exemple, que és un fastigiós.

Aquesta concurrència femenina dels nostres cinemes que aganta dos mesos en cartell una pel·lícula com "Del mismo barro".

Aquesta mateixa concurrència que ara guarda al calaix de la tauleta de nit el retrat de Chevalier o de Mojica, com abans hi havia guardat el de Rodolfe Valentino i fins fa poc el de Jonr Gilbert i que va a comprar a una botiga de robes determi-nada, perquè hi ha un dependent que s'hi assembla.

Aquesta concurrència femenina que... votará en les properes elec-cions.

R. M. A.

sultat de les eleccions on la dona es presentarà per primera vegada en públic. Els partits polítics, tots, tenen interès a mobilitzar les dones, i jo crec que les dones no cal mobilitzar-les; cal, i això és un deure ineludible dels homes, preparar-les i donar-los la força moral que sense cap mena de dubte els manca.

"Si la dona pot desvetllar-se a temps, i presentar el paper que ha de representar i el que cal que representi, en pro del seu poble, obtindrem una inesperada sorpresa, car la consciència ciutadana de la dona avui és un "quicom" ignorat, però que cal creure-hi i no oblidar-lo.

Es tard. La dolça plàtica de Maria Teresa ens ha fet oblidar el nostre propòsit d'ésser breus. Ens acomiadem amb el seu somriure de costum, acompanyant-nos a la porta. Hem abusat de la seva amabilitat. A ella mateixa l'esperen en aquestes hores, la seva mamà i els seus germanets...

Maria Teresa Gibert és l'"home" de casa seva.

RAFAELA FERRO

N. de la R. — Ens ha estat impossi- ble obtenir un retrat de la senyoreta Amanda Llebot. Per aquesta causa no el publiquem.

DONA CATALANA: Ensenya de llegir en català als teus fills.

PER ON CALDRIA COMENÇAR

"El Patronat Escolar es preocupa del manteniment d'una sèrie d'institucions complementàries per a l'educació dels familiars dels nois."

(Dels diaris.)

DECALEG DEL PAPE

- I.-No et vendràs el vot a les eleccions.
- II.-Menjaràs com una persona.
- III.-Comprars al menys un llibre al mes.
- IV.-No llegiràs el diari a taula.
- V.-No deixaràs entabanar pels que t'afegiran duros a 4 ptes.
- VI.-No malparlaràs de l'altre conjuge.
- VII.-No adaptaràs posids de set ciències.
- VIII.-No desbarbaràs de bondat la tua indolència.
- IX.-No regiràs com un lloç per dissimular que t'has comportat com un ase.
- X.-No inventaràs el nom de la família per fer cap-brotada.

Demaneu folletons a
SOCIEDAD LECHERA MONTAÑESA, A. E.
Plaça de Catalunya, 20 - Barcelona

Escola de papàs

informació del cinema

Els augments dels films sonors

El públic s'ha anat acostumant, de mica en mica, als nous actors de les produccions parlants, i als nous rostres de les belles i noves protagonistes. El cinema, en la seva tasca constant de coses noves, ens porta actualment nous rostres, ja que argumentalment i tècnicament gairebé no prospera gens.

En la lluita pels arguments s'ha comprovat, almenys aquesta oportunitat ens ha donat amb les seves recents pel·lícules, que els productors americans no estan massa encertats en l'elecció d'arguments, o bé que els manquen temes cinematogràfics. Per sortir del pas, la vella producció muda sofreix una sèrie d'adaptacions manes vegades poc encertades, i els productors amb això dels cants i de les converses allargassen arguments petifolis, sense profunditzar massa ni en la seva memòria ni en la del públic.

Mantes produccions serien ben poqueta cosa si els treguessin les dues o tres cançons, les presentacions de les orquestres de "jazz", els "ballets" i les presentacions teatrals.

Així té també una altra demostració. Malgrat i aprofitant tant i tant els antics arguments, que fins com déiem dies enrera d'una pel·lícula antiga muda se n'han arribat a fer tres arguments parlants que tots plegats no arriben a posseir l'interès de l'antiga versió, els americans no troben arguments interessants.

Aquesta manca d'arguments els ha fet acceptar-ne un grapat que tan sols han servit per col·locar en situació difícilíssima la situació financiera de la indústria cinematogràfica, i ara, naturalment, ha vingut el retraïment de la producció americana. Aquest any, o sigui la producció corresponent a l'any 1931-1932, tan sols produirà a Amèrica uns 550 films.

Des de l'any 1917, aquesta és la xifra de producció més baixa que s'ha registrat, i que contrasta amb l'elevada xifra de producció que va correspondre a l'any 1921, i que donava al

mercat 854 grans produccions. El cinema parlant ha portat als productors una reacció periosíssima, perquè els va enganyar. L'any 1930, als locals cinematogràfics es van recaptar 115 milions de dòlars, i tan sols en un any la reacció abans assenyalada va donar la xifra contrast de 65 milions, o sigui que va reduir-se en un quaranta per cent.

Tots els amants del veritable cinema han de veure

Tívoli CAMAROTES DE LUJO

Un gran film en espanyol

Hollywood, per primera vegada en el seu gran negoci, no hi va veure prou clar. Tenia dotzenes d'actors amb contractes importants i de llarga durada, i els ha hagut d'anar sostenint; però com que no servien, s'han contractat actors teatrals, que tampoc han reeixit en la seva tasca d'actors de cinema.

Poden comptar-se sense fatigar la respiració i d'una alenada, els actors del teatre americà que han reeixit en el cinema parlant. En canvi, són incomptables els actors muts que han desaparegut dels estudis. Això ha creat un altre conflicte a Hollywood, el de la rancúnia i l'enveja, però també ha donat altres perspectives als professors de dicció i als professors de cant. Les actrius dramàtiques de Broadway i les actrius còmiques han hagut de freqüentar els salons de bellesa. Rostres que podien passar en les taules, han sofert transfiguracions, ja que la cambra és traïdora i destacava els petits defectes.

Els tipus s'han hagut de renovar, i ara precisament, quan als estudis es demanen formes més acusades a les actrius antigues del cinema, s'exigeix reduccions de pes a les actrius teatrals.

En resum, que actualment a Hollywood hi fan negoci tan sols tots els que no intervenen directament en el cinematogràfic. Cases de bellesa, instituts mèdics, escoles de cant i ball, professors de dicció i agents de compra-venta de finques i terrenys.

Els artistes, preparant-se la retirada, i ens referim als nostres artistes, als quals estaven acostumats a estimar i admirar, es dediquen preferentment a assumptes comercials, instal·len clíniques de bellesa, negocis de construcció de cases, o bé es fan perfumistes, hotelers i coses per l'estil.

Això, que potser ens faria somriure en altres èpoques, ja que no comprendríem aquest afany de lucre, té actualment una explicació raonable, i és que ells tenen por que qualsevol altre moviment en el cinema els pugui retirar definitivament, i aleshores tots els luxes, totes les comoditats, tots els bells costums arrelats amb els anys de vida d'actors, s'acaba-

ran i vindrà la "seva crisi". Perquè els actors, per més que es parli de rebaixes de sous, continuen vivint amb esplendidesa, ja que a les primeres figures no se'ls ha reduït el sou (són massa necessàries i s'han de conservar el que ells en diuen "atractius de guixeta"), i els altres ja no cobraven tot el que aparentaven; així és que continuen vivint, si tenen entonament dintre el marge dels seus guanys.

Hi han hagut alguns actors que han sabut estalviar. Harold, Nagel, Bancroft, Powell, Barthelme, Brook i molts d'altres; aquests quan l'època dels èxits s'acabi, es dedicaran a altres negocis, que ja tenen embastats, o bé reposaran les passades fatigues.

En llur majoria, però, estan tan habituats a la lluita, que no podran restar a casa seva amb les mans plegades, i aleshores podran gaudir d'una llar feliç i d'una pau matrimonial perfecta, ja que és l'ambient cinematogràfic el que causa gran part dels embolics matrimonials que tan característics són a Cinelandia, i que són típics de Hollywood. I així veurem com aquesta crisi tan aclaparadora pels productors, i tan tràgica per a l'art cinematogràfic, farà una colla de gent feliç i posarà pau a una sèrie de vides inquietes.

La llàstima, però, és que aquesta pau, aquesta tranquil·litat, no l'hagin pogut assolir tots els que han fracassat en el cinema parlant, però prometi tant el cinema mut, eren tan joves i ensem tan il·limitat l'esdevenir cinematogràfic!

Actualment la tele-ràdio-visió ha posat sobre avís a infinitat d'actors i productors, i és més que probable que una altra reacció, tant o més perillosa que la que estem travessant, vingui aviat, i aleshores...

Aleshores tindrem el cinema a domicili, i de més a més, els actors i actrius d'ara sofriran una nova selecció, vindran valors nous i seran molts els que es dedicaran a filosofar en l'èfimer de la felicitat i de la glòria.

ARICIA BRUN

L'espectacle que crispa amb les atrocitats del monstre creat en un rapte de bogeria

EL DOCTOR FRANKENSTEIN

L'obra cim de la UNIVERSAL

MOLT AVIAT ESTRENA AL

CAPITOL

Parlem-ne

... que un jove director francès s'està preparant per a dirigir la versió cinematogràfica de la bonica comèdia de Jacques Deval "Une Faible femme", amb André Ducret, Jeanne Lory i Pierre Richard-Willm...

... que Claude Heymann està realitzant a Berlín "L'Équipe I" amb Dolly Davis, Georges Peckel, Jim Gerald, Jean Dehelly, Gaston Jacquet i André Roanne...

... que Eric Pommer està acabant a Berlín la supervisió de "Le Veinard", que en els començaments del seu rodatge portava el títol de "Le Vainqueur". Aquesta pel·lícula està interpretada per Kate de Nagy, Jean Murat, Pierre Brasseur, Jeanne Maria Laurent, Marguerite Templey i El Gallo...

... que a Roma s'està realitzant ja el final de la pel·lícula "Els amors de Pergolese", amb Simone Vaudry, Leda Glnelly, Robert Pizani, Henry Valbel i Pierre Richard-Willm...

... que Jean Many està acabant el muntatge de "Furnes Humans", la pel·lícula que ha realitzat a la Guaiana Jean Goraud...

... que a Hollywood es comenta d'una manera excessivament potser maliciosa, la protecció descarada i decidida que John Barrymore ha ofert a un jove català el nom al cinema del qual és Lluís Alborni. Sembla però que aquest noi, serveix

¡Acusado!

Mai ha estat més ben aplicada la pregunta: —Qui era ella?

Un enigma judicial

LEW AYRES

GENEVIEVE TOBIN

AVUI, DILLUNS, 29,

ESTRENA AL

Kursaal

Producció Universal

per actor, ja que els crítics han coincidit en què el seu treball a "The Mad Genius", "Svengali" i "The Manhattan Parade", és excel·lent...

M. Forrester, en col·laboració amb Adelqui Millar, i sota la supervisió de Frank Cayna va a començar el rodatge de "Rafale", amb Jeanne Helbing, Tommy Bourdelle, Frank O'Connell i Grazia del Rio.

... que en la propera pel·lícula que farà Ramon Novarro aquest actor representarà un jove esportista, el veurem jugar a rugbi, i serà parlada en anglès. El títol d'aquesta producció que segons referències dirigit el propi Ramon serà "Huddle".

... que mentre a França s'està rodant "L'enfant du Miracle", de l'obra de Paul Gervault, a Hollywood s'ha acabat també la realització de "The Miracle man", amb Silvia Sydney, Chester Morris i Irving Pichel.

... que Pierre Ramelot es proposa començar tot seguit una comèdia de curt metratge l'acció de la qual es desenvolupa en un vagó sleeping entre París i Calais. El títol serà "Bonjour... Bonsoir".

... que Lawrence Tibbet s'ha tornat a casar i aquesta vegada ho ha fet amb la que va ésser la seva primera muller, Jeanne Marston Bugard...

... que Betty Compson ha signat un important contracte per 52 setmanes d'actuació al Broadway i a la revista "Mimics".

... que Denis King cobra 2.000 dòlars setmanals en un dels primers teatres de Chicago.

... que nosaltres sabem que la premsa cinematogràfica francesa va fer retirar a un periodista cinematogràfic del periòdic "Le Quotidien", proves que l'home en qüestió, cobrava comissions secretes de les cases cinematogràfiques. Aquest precedent és una de les coses que més asseguruen que la premsa francesa és absolutament independent...

... que Mary Pickford ha quedat encarregada judicialment de l'herència

Avui, ESTRENA al

ROSSELLÓ CINEMA

PAZ

Film parlat en espanyol, patrocinat per la Societat de Nacions. El millor document gràfic contra la guerra

En el mateix programa

UN PROVINCIANO

EN PARIS

— per —

Tony D'Algy i Colette Davenit

Exclusives ALMIRA

cia de la seva mare que arriba a la xifra de 1.020.000 dòlars, i de la qual els dos germans de Mary, quan aquesta mori, en cobraran 30.000 dòlars cada un.

... que Norma Shearer ja ha triat el seu pròxim i.m. Aquest serà basat en l'obra d'Eugène O'Neill "Extrany Intermezzo". Bayard Veiler l'adaptarà a la pantalla i la pel·lícula estarà dirigida per Clarence Brown. Clark Gable és el galan el legítim per Norma perquè treballi amb ella en aquesta pel·lícula.

... que Gilbert Roland (Lluís Alborni), Lupe Vélez, Ramon Pereda i Carlos Villarias, han acabat una pel·lícula per a la Universal que portarà el títol de "Hombres de mi vida". Es parla en espanyol.

Lido Cinema projecta "Anna Christie".

Productora: Metro Goldwyn. Protagonistes: Greta Garbo, Marie Dressler, Charles Bickford.

Interpretació: Encertat el treball de les protagonistes.

Argument: Els molts de Nova York i la vida en aquests.

Directió: Clarence Brown.

Comentari: Si Greta Garbo i Marie Dressler no tinguessin un prestigi tan sòlid no creiem pas que poguessin triomfar en aquesta pel·lícula. La fotografia i l'ambient poden passar, però el diàleg i la acció extremadament ralentida a causa del mateix i, a més, a la manca de bellesa del diàleg fan d'"Anna Christie" una pel·lícula passada i sense interès. Greta Garbo té en ella, però, una sobria interpretació. Marie Dressler, un difícil paper que interpreta d'una manera superba. Charles Bickford no ens va ploure gens. I res més.

Kursaal projecta "El canto desconocido".

Editoria: Films Osso. Protagonistes: Simone Cerdan, Lucien Muratore i Jean Max.

FLOR DE FRAGANCIA MORBOSA QUE DESPERTA LES PASIONS I DESTREUEIX LA FELICITAT

RAMON PEREDA, LUPITA TOVAR, RENE CARDONA, CARME GUERRERO, MARIA CALVO

Carne de Cabaret

Saló Catalunya

PRODUCCIO COLUMBIA EN ESPANYOL, DISTRIBUIDA PELS ARTISTES ASSOCIATS

Interpretació: Una mica justeta. Argument: Intensament francès i fútilment.

Modalitat: Cantat i parlat en francès.

Comentari: La presentació d'aquesta pel·lícula és bona. La veu de Muratore, excel·lent. Simone Cerdan, molt bella. Però el conjunt és a bastament deficient, o sigui que el treball dels artistes queda afectat i una mica carrinçol.

Cinema Fantasio projecta "El camino de la vida".

Presentat per Selecciones Fantasio. Protagonistes: Ivan Kyrila, Michael Jogotogov, Nicolau Jeroff i d'altres.

Interpretació: Magnífica. Argument: Humanament dramàtic i emocionant.

Modalitat: Cantat i parlat en rus. Comentari: Una pel·lícula molt bella, amb esplèndida fotografia, però amb excés de contrapunt. El treball dels actors, magnífic de vida i naturalitat, i la idea, plena d'amor a una humanitat nova i regenerada, basada en la pròpia estimació i en la confiança mútua.

Rússia ens dona amb aquesta pel·lícula una nova prova del seu sentit de l'art i de la vida, i ens mostra com la jove Rússia sap crear en un ambient de treball i de sinceritat una nova i forta societat. De tots els actors Kyrila és el que més ha satisfet. La presentació, molt ajustada; igual que les cançons típiques. El procés de simpatia pel qual passa el protagonista, "Mustafa", la commiseració que sentiu després per "Kolka", i la rehabilitació d'aquests dos éssers, seguida d'una trágica mort, el simbòlic xutet de la locomotora, tot, en fi, us parla d'una rica d'emocions poques vegades superada amb més simplicitat. Exclusives Fantasio tenen una bella i

CAPITOL

(Après l'Amour)

capitol projecta "Après l'amour".

Protagonistes: Gaby Morlay, Tania Fedor, Victor Francès i d'altres.

Directió: Leonce Perret.

Interpretació: Encertada.

Modalitat: Parlada en francès, amb alguns cançons.

Comentari: "Après l'amour" té el títol espanyol de "Los hijos de la"

AVUI, DILLUNS, estrena

Urquinaona

Llegenda romàntica de pura arrel espanyola. Interpretació de la gent ballarina espanyola

CUSTODIA ROMERO

que actuarà personalment durant els dies de projecció.

ISABEL DE SOLIS

Exclusives Balart i Simó

calles", i el cas és que no hi ha cap fill del carrer. El títol millor hauria estat, si no s'hagués volgut emprar el francès, "Els fills de l'amor", perquè de fills de l'amor n'hi ha dos.

Tania Fedor, magníficament bella, Gaby Morlay, ingenuament deliciosa, Victor Francès, molt sobri i encertat.

La direcció d'aquesta pel·lícula té més que res un alt sentit del valor de la decoració. Els actors viuen en ambients plens de luxe i plenen en cada escena. L'ambient és fútilment, molt francès, i l'argument i el diàleg, força acceptables. Té un toc d'ironia al final de la producció que podria dir-se'n el millor del film. Tret d'això no és pas cap producció de l'altre món ni molt menys.

Tívoli projecta "Camarotes de lujo".

Productora: Fox Film.

Protagonistes: Edmund Lowe, Greta Nissen, Lois Moran, Mirna Loy, Jean Hersholt i John Halliday.

Interpretació: Encertada.

Modalitat: Parlada per mitjà de dobles en espanyol.

Argument: Interessant i emocionant.

Comentari: La fotografia d'aquesta pel·lícula és el millor del film. Demuestra una cura en la renovació de la tècnica fotogràfica americana. Els actors, molt encertats i excel·lentment seleccionats tots. L'argument, ple d'emoció i interès; decan, però, al final, on els actors perden aquell "entrain" que ens ha fet sentir interès per tota la producció. Amb l'arribada a port ens fa l'efecte que les passions han sofert un apaïvament en després de la pel·lícula, i el final, encara que és el més acceptable des del punt de vista literari, és fred i deixa l'espectador amb desigs que "allò" acabí d'una altra manera, encara que aquesta sigui més trágica.

Les escenes en el vaixell, l'argument molt ben portat i la bellesa i excel·lent treball dels artistes fan d'aquesta excel·lent pel·lícula Fox una bella producció en la qual contribueixen tots els factors necessaris perquè sigui un bon film. Llàstima, però, que aquelles veus dels "dobles", que fan sentir d'una manera imperiosa en nostres la nostàlgia d'aquella baronivola i suavisima veu d'Edmond Lowe.

Com hem dit, la presentació i fotografia acusen un excel·lent treball directiu.

ARICIA BRUN

Cap obra..

ha promogut tant comentari ni tan elogis comentaris

EL CAMINO DE LA VIDA

primer film rus parlat i cantat

UNA PEL·LICULA SENSE COMPARTICION

Fantasio

Reportatges de "La Rambla"

Emili León i Julià Mujica, arribats de La Guaira (Venezuela) ens porten curioses noves del capità Blanco i la nena Evalú...

...i ens conten interessants aspectes de les aficions i preferències del poble caraqueny envers els espectacles i l'esport

Dies enrera vàrem trobar-nos amb el bon amic Agustí Bo. Mig en broma mig formal vaig preguntar-li pels "jabalis" del "Barcelona".

—No en sé res ni en vull saber, va contestar-nos.

—¿I de la Comissió de Responsabilitats, amic Bo, en sabeu quelcom?

—Ni paraula. Altres mals de cap tinc...

—Així, doncs, no em dieu res, absolutament res...

L'Agustí Bo somria amb el seu somriure ample i cordial i a mitja veu, tal com si anés de secret, em diu:

—¿Que us interessarien noves del capità Blanco, de la seva estada a Venezuela, del que fa ara, què és de la nena Evalú?

—Amic Bo, brometes, no! Si és que intenteu burlar-vos de mi, ja fare per veure-us una altra estona.

Ara tinc quelcom a fer. Adéu-siau.

En Bo em deturà pel braç i a cau d'orella diu aquestes paraules:

—Demà, a les set de la tarda, feu cap a la redacció... Es segur que podreu fer un reportatge interessant sobre el capità Blanco i qui sap si quelcom més...

Els que coneixem l'Agustí Bo el sabem simpàtic, franc, trempat; però incapaç de jugar una maliciosa a ningú. I hauria estat quelcom imperdonable il·lusionar-me amb la perspectiva d'un reportatge sensacional, sense que ell tingues a mà el necessari per procurar-me'l. Així és que l'endemà a l'hora exacta que l'amic Bo havia fixat, fèiem cap a la nostra redacció. L'Agustí Bo ja hi era. Amb ell, dos joves elegants, seriosos, amb un no sé què d'homes d'empresa, de lluita, en ells. Potser els ulls, potser el gest ràpid i enèrgic, potser el tal de la veu... No ho sé.

—Amic meu, aquí us presento els meus bons amics Emili León i Julià Mujica. Han arribat fa pocs dies de Venezuela. Poden dir-vos quelcom d'interès del capità Blanco. Jo, em retiro. Un af. urgent em reclama a un altre indret. Adéu-siau!

En efecte: l'amic Bo es retira, i nosaltres, davant per davant de León i Mujica restem uns moments sense saber què dir, per no començar l'interrogatori. A ells els passa el mateix. El silenci, si bé breu, no deixa de pesar un xic...

Per fi em decideixo i pregunto:

—Vostès viuen a Venezuela, no?

—Sí, tenim concedit un contracte d'exploració forestal al baix Orinoco. El cap de l'Estat veneçolà, general Joan Vicente Gómez és un gran hispanòfil, amant d'Espanya i tot l'espanyol. I protegeix tant com pot tot el d'aquí.

—¿Hi ha molta colònia espanyola a la República de Venezuela?

—Molta, no; però deu n'hi do! Abunden els catalans, ocupats preferentment en el ram de construcció. També hi ha una fàbrica de teixits, en la qual la major part de treballadors són catalans.

—Els guanyen bé la vida?

—Molt bé. El suficient per viure com cal i àdhuc fer un reuconet que, si no fer-ho milionaris, els permeti una vellesa tranquil·la i sense preocupacions...

—¿Els naturals del país accepten el convivre amb els nostres germans?

—Com no! —exclamen aleshora, León i Mujica—. Allà, afegeix León, l'espanyol d'Espanya, com diuen ells, és volguéssim. I es palesa en tot: en el treball, en els espectacles, en els esports...

—¿Quins són els espectacles preferits del públic veneçolà?

—Hi ha una bogeria per les baralles de galls. La gent s'hi aboca i s'hi juga crescudes quantitats. Don Joan Vicente Gómez —gran hispanòfil, com ja li hem dit i ho palesa en tots els actes de la seva vida, àdhuc l'intima—, posseïx una magnífica "gallera" en la qual abunden els exemplars espanyols. També té les preferències d'aquella bona gent, les corregudes de braus. Darrerament hem vist per allí l'humana

ENRIC BLANCO

nes terres un català: Gil Tovar, per cert, molt grat entre els aficionats. Els fills del president de la República —Gonzalo Gómez, per una banda— i Florenci i Josep Vicents, per una altra, posseïen magnífiques ramaderies, havent donat exemplars molt bons del "cruc" de bestia espanyol i "criollo".

—I d'esports, com està aquell país?

—Molta afició, també. Agradeix extraordinàriament el beisbol, el futbol, poc; la boxa, cada dia més...

Per cert que abans d'anar-nos-en nosaltres vàrem tenir ocasió de veure a la box: a Martín Oroz, que està esplèndid i a Hilari Martínez, també força recobrat, pel que poguérem veure...

Ahl! El que és a fent estralls per allà és la pilota basca. S'ha inaugurat un frontó i una colla de minyons d'aquí s'han fet els amos. Acreito II, el català Palau, Recalde II —que és el preferit de l'element femení de la "bona societat", tan encapritxat amb ell que no sap jugar per ningú més.

—¿I el públic? —col·la comprén perfectament el joc amb els "cardenals" entremig? —¿Sap de què va i encerta a "cobrir-se" quan és ocasió?

—Ho va aprenent, ho va aprenent... Mentrestant entra en el secret de fer "catodràtic" o "baixista", només se celebra un partit: però es guen tres "quinicles", i això, com devau saber és quelcom més fàcil.

—¿I les companyies de teatre, vers o sarsuela, són també ben rebudes?

—Un detall perquè se'n faci càrrec: En Rambla, amb els seus drames polítics, ha guanyat en poc més d'un any, passa d'un milió de pessetes. I, de més a més, s'ha fet un "cartel" entre les dames...

—¿Rien-vos en "Don Juan Tenorio", que rieu-vos en "Don Juan Tenorio"?

La companyia Guerrero-Mendoza, també ha agraït molt. Però no creiem que hagi guanyat tants diners com Rambla. I si n'ha guanyat haurà corregut a despendre'ls en el preparat de les obres a estrenar, car aquesta parella segueix exactament les mateixes petjades dels seus il·lustres antecessors.

—¿Amb tot això, amics Mujica i León, no hem parlat encara de Blanco?

—Sí, si bé ho mireu, és de tot el parlat fins ara el de més interès per al públic. Vostès assistiren a l'arribada de Blanco a La Guaira?

—No. Ni nosaltres ni ningú, i això que a Blanco se li feu una rebuda de la qual vostè no se'n pot formar idea...

—No ho comprenc...

—Jo li ho explicaré, diu León, i amb tot detall, per tal que els lectors de LA RAMBLA estiguin perfectament assabentats de tot... El professor Blanco, amb el qual he tingut ocasió de parlar llargues estones, en sortir de Santa Cruz de Tenerife, anava decidit cap a les costes americanes del centre o del sud. Tot li anava bé; però a la mar de "los Argazos", l'"Evalú" hi va romandre dies i més dies. Es sabut que aquella zona marítima és d'una calma desesperant. Esperant uns corrents d'aïre favorable per a fer rumb al sud, cap a Buenos Aires, que és on

a Blanco li interessava més anar, els dies anaven passant, a l'extrem que Blanco començà a tómer per l'embarcació i per la nena i ell mateix, car les provisions podien acabar-se i s'exposaven a morir per inanició...

Pogué, per fi, sortir de "los Argazos" i com pogué arribà a Port of Spain (illa Trinidad), possessió anglesa, on, curullat d'atencions, hi passà vuit o deu dies, havent-li assegurat alguns corresponents d'agències periodístiques que donarien compte a tot el món de la seva arribada en aquella illa. Amb aquesta confiança, Blanco, al cap de pocs dies embarcà junt amb la nena a l'"Evalú" i posà proa a La Guaira: vuit o deu dies més de navegació, però aquesta vegada sense cap perill, costejant sempre, Blanco arribà a La Guaira a primers d'octubre. Ningú al port. Blanco desembarcà i es presentà immediatament al cònsol honorari d'Espanya, el qual, en menys de cinc minuts avisà les autoritats, la premsa i, com és natural, al Govern de la República espanyola que havia cablegrafià a tots els seus representants s'interessessin per la sort del capità.

En tenir coneixement que Blanco havia arribat a La Guaira, la gent es llançà al carrer amb un entusiasme delirant, se'l cercava arreu, no se'l deixava tocar de peus a terra, tot foren homenajes i obsequis. En dir-vos que el president, Joan Vicente Gómez i el secretari de la Presidència, el doctor Rafael Requena, l'ompliren d'atencions i el feren hoste d'honor a la seva residència de Maracay...

—Amic León: en les converses que heu tingut amb el professor Blanco, no us ha parlat mai de Morató, el català que s'havia proposat donar la volta al món amb e?

—Sí, Blanco em parlà un dia de Morató. Segons Blanco, ell volia que dintre de l'"Evalú" no hi hagués més autoritat que la seva, i com que Morató més aviat volia mantenir una independència que s'assemblava a la indisciplina, decidí, davant d'aquesta incompatibilitat de caràcters, una separació amistosa.

—Bé, vaja, una mena de divorci... ¿I ara què, segueix a La Guaira, Blanco?

—Sí, i molt agraït de tothom. L'"Evalú" va arribar a La Guaira en un estat llàstimos. Necessita una reparació llarga i costosa. Mentrestant, Blanco ocupa el càrrec de primer oficial del vaixell "Manzanara", pertanyent a una companyia nacional que fa la travessia de Maracabo a Ciudad Bolívar.

—¿I la nena?

—L'Estat que és qui ha donat aquella col·locació al professor Blanco, no ha oblidat la seva filla: l'han posat d'interna en un dels millors col·legis i li ha estat oberta amb quatre o cinc mil pessetes una llibreta a la Caixa d'Estalvis.

—Digueu, doncs, que és fa un xic difícil que Blanco segueixi amb el seu projecte de donar la volta al món amb l'"Evalú"?

—Ahl! D'això si que, amic, no en sabem res. Com us hem dit, l'"Evalú" necessita ésser reparat. Un cop estigui en condicions, aneu a sab- els que farà un home d'esperit tan inquiet com Blanco, que ens haviem oblidat de dir-vos que a la premsa veneçolana ha publicat les seves memòries, llegides amb avidesa per aquella bona gent, tan entusiasta de tot el nostre...

—A una altra cosa. ¿La proclamació de la República espanyola us va sorprendre a Caracas o bé aquí?

—A mi —diu León—, aquí, a les Rambles, i tingueu present que l'esclat d'entusiasme que provocà és quelcom que no podré oblidar mai més. Dos dies abans, jo vaig passar més d'una hora i més de dues carats als termòmetres electorals de LA RAMBLA, i les notícies afegidores i encoratjadores que d'arru de Catalunya i d'Espanya es rebien feien preveure la possibilitat del canvi de règim, però no d'una manera tan ràpida...

—¿Jo —parla Mujica— el 14 d'abril era a Caracas. El mateix els naturals del país que els espanyols que ens trobàvem allà no sortíem de la sorpresa que ens causà la sobtada proclamació de la República. El que més costava de creure als veneçolans, acostumats com la major part de ciutadans de repúbliques de parla castellana a revolucions sagnants, era que aquí s'hagués portat al cap de deu mesos llargs de règim s'hagués fet una revolució amb fulls de paper, car així podem dir que fou feta, en aquelles memorables eleccions del 12 d'abril...

—¿Però, el canvi de règim a Venezuela, ha estat ben rebut?

—Per la immensa majoria del país sí. Alguns que no ho acceptaven, de bon grat era, més que res, perquè temien que la República no comptaria amb homes capaços. Però, ara, als deu mesos llargs de règim republicà, i quant els homes que governen palesen llur capacitat, pot dir-se que és unànime la satisfacció produïda en aquella República americana pel canvi produït aquí...

—Ahl! Una cosa ha costat d'aconseguir: que fos acceptada la bandera de la República. Tant és així, que el dia de la Festa de la Raça, en el banquet popular que se celebra a la Cambra de Comerç, la major part dels concurrents es manifestaren contraris en absolut al canvi de color. Però, darrerament, gràcies a les disposicions discretes, persuasives i encertades de Lluís Avilés, actual ministre d'Espanya, s'ha anat acceptant la bandera oficial i aquesta oneja arreu...

D'altra banda, moltes coses més hem anat parlat amb Emili León i Julià Mujica, joves simpatíssims, enamorats de tot el d'aquí, però que avui tenen posada tota la seva il·lusió d'homes treballadors, que creuen que la vida és lluita i és sacrifici, en l'exploració forestal que al baix Orinoco els ha concedit el general Joan Vicente Gómez, president de la República de Venezuela. La part més interessant de la interessant conversa queda, però, transcrita amb tota fidelitat, i ara no resta sinó desitjar a León i Mujica molta sort en l'empresa que s'han emprès i que per sempre més el vent de Venezuela acaroni la bandera de la República espanyola...

JOAN FONTANET

Projecte de l'Estatut de Catalunya

La Diputació provisional de la Generalitat de Catalunya, en la redacció del projecte únic d'Estatut, ha parit del dret que té Catalunya, com a poble a l'autodeterminació de la restauració de la unitat catalana en proclamar-se la República i de l'estat de dret creat pels decrets de 21 d'abril i de 9 de maig d'aquest any.

Restaurada la Generalitat i organitzada la Diputació provisional, havia de procedir aquesta a fixar les facultats, reservades al Poder Central de la República i les que es consideraran privatives i indispensables per al Govern de Catalunya. I així ho ha fet en aquest projecte d'Estatut, en el qual, per a la més perfecta atribució de facultats, han estat distingides la legislació i l'execució per determinar aquells serveis mixtos que requereixen una legislació comuna i una execució peculiar encomanada a la Generalitat.

Els decrets de 21 d'abril i 9 de maig no exigeixen res més, i reserven, per tant, a la Diputació de la Generalitat, una vegada acceptat per les Corts Constituents l'Estatut de Catalunya, l'estructuració exclusiva del propi Govern. És evident, però, que en fer la part de facultats, calia comprendre els recursos econòmics en la part, així com fixar-les regles per a la transmissió de funcions en el període transitori i per a resoldre els conflictes possibles entre ambdós poders en l'esdevinir.

La Diputació provisional ha cregut que en destacar la personalitat política de Catalunya, havia de precisar el compromís amb la República espanyola de dar-se un règim purament democràtic, i marçà les línies fonamentals de la seva estructuració. En aquesta profeita, que ningú no li exigia, han de veure les Corts Constituents de la República l'amor que posa Catalunya en la defensa de la llibertat que tots els pobles d'Espanya han conquerit per la revolució del 14 d'abril.

La voluntat de Catalunya no resulta expressada del tot en els articles de l'Estatut, i les seves reserves obligades vénen d'anhels fervorosos manifestats per l'opinió pública, pel que toca a l'estructuració general de l'Estat, a l'escola primària, a l'exèrcit i a la defensa de la pau.

Catalunya vol que l'Estat espanyol estructuri d'una manera que fos possible la federació entre tots els pobles hispànics, ja establerta de moment per mitjà d'estatuts particulars com el nostre, ja d'una manera gradual.

El nostre poble vol que l'Estat sigui profundament transformada segons els mètodes emprats per les nacions més avançades, en la qual l'infant aprenegés a ésser un bon ciutadà i l'amor purificat en ell el sentiment de solidaritat humana del rósce que hi deixen les diferències socials.

El poble de Catalunya, no com a una aspiració exclusiva, sinó com a una redempció de tots els pobles d'Espanya, voldria que la joventut fos alliberada de l'esclavatge del servei militar.

Facècies clericals

(D'un llibre del prevere Joan Tusquets)

Conèixiem, ja abans d'aparèixer, el llibre del prevere Joan Tusquets "Orígenes de la Revolució Espanyola". (El volum no és, sinó, una recopilació, amb afegidura d'alguns documents, d'una sèrie d'articles publicats a "El Correo Catalán"). No s'ens hauria acudit mai de comentar-lo si la difusió d'esperit del "President Macià" no l'hagués portat a concedir atenció a alguna afirmació d'aquells articles. Com que el llibre, però, té un innegable èxit comercial i d'escàndol i també sembla ésser considerat per altres persones, ens hem pres la molestia i la llibertat de copiar-ne un seguit de fragments a fi d'il·lustrar sobre el caràcter de l'obra els lectors que es poguessin sentir inclinats a interessar-se per ella.

Ens abstinem voluntàriament de fer cap mena de comentari. Ens semblen prou eloqüents per elles mateixes les paraules que signa Joan Tusquets. Només ens cal fer una observació prèvia: els fragments que oferim als lectors són triats; però no combinats en forma arbitrària, ni tan sols en forma ingènua. Els hem anat collint tal com els trobàvem en la lectura del llibre, pàgina per pàgina. Els donem en el mateix ordre, limitant-nos a subratllar alguns conceptes i a indicar per cada fragment el número, sempre successiu, de la pàgina.

"Mi cometido presenta más de un riesgo. Mucho me temo que mis indiscretas charlas sean castigadas por la acción, directa o indirecta, de los masones. Nadie crea que estoy enfermo de manía persecutoria. Continúo siendo uno de los entes más tranquilos del mundo. Pero no tengo ningún motivo para ocultar mi opinión —real y bien fundada— sobre las venganzas masonicas. No ha mucho que en Barcelona se ha organizado una logia especial de médicos masones (Menéndez y Pelayo, 10); hecho muy significativo, sobre todo para los que poseemos documentación copiosa acerca de los métodos que emplean los hermanos del mandil en sus luchas políticas. En fin, si algo desagradable me aconteciera, acháquelo el lector a las organizaciones secretas i afirmase en la decisión de combatirlas." (Páginas 12-13.)

"La sociedad secreta El Tiro Nacional..." (Pág. 26.)

"La lucha que agita los polichinelos políticos y crea la Historia de las modernas civilizaciones, estriba en dos núcleos fundamentales: Roma, con sus múltiples organizaciones, que desea el progreso dentro de las normas trazadas por Cristo y que señala a los hombres su eterno destino; e Israel, que se ha propuesto arruinar la civilización cristiana, a fuerza de revoluciones, propagandas impías i pornográficas, destruyes económicos i liberalismo sin mesura, y levantar sobre sus escombros, según la significativa frase de Izoulet, la Jerusalén terrestre. Para tal labor, los caudillos hebreos utilizan principalmente, la Masonería. Y por este motivo, judíos y masones aparecen íntimamente ligados, en la mayoría de revoluciones modernas."

"¿Queréis entender, con mayor precisión, el plan judaico? Leed los protocolos aprobados en 1897, publicados en Rusia por Sergio Nilus en 1901, y archivados en el "British Museum" desde 1906..." (Páginas 35-36.)

"Para llevar adelante el grandioso plan esbozado en los protocolos, movilizó el Judaísmo sus aliados: la Masonería y las Internacionales."

"No duden mis lectores de que es muy íntima la relación entre Israel y "los hijos de la Viuda..." (Pág. 37.)

"Qu el Judaísmo y la Masonería utilizan, para lograr sus turbios fines, la palanca popular del Socialismo, puede demostrarse en conjunto o sucesivamente..." (Pág. 39.)

"Lo que acabamos de probar en conjunto, puede también demostrarse por sus partes. El inventor del Socialismo y fundador de la primera Internacional, fué un judío, Carlos Marx, cuyo verdadero nombre es Mordechai. La tercera Internacional triunfa en Rusia y en Asia, dirigida y subvencionada por Israel. Y la segunda Internacional, gobernada por los acaudalados judíos Askenazim de Francfort y Beniazim de Amsterdam se extiende por Inglaterra, Francia y el resto de Europa, y con la revolución española ha tomado las riendas del poder en nuestro propio país..." (Pág. 41.)

"El coloso ruso mordió el polvo, un quinquenio antes del golpe de estado español, derribado no sólo por su íntima descomposición, sino por el empuje de las organizaciones judicomasonicas..." (Pág. 42.)

"Venida Rusia, era preciso, utilizando la Masonería y la segunda Internacional dirigida por el núcleo judaico de Amsterdam, dar la batalla al Papado. eD aquí derivaron las campañas secretarias de Francia, coronadas por el ministerio Herriot, que leguló al dictado de los masones, de los socialistas y de Rotschild; la facilidad con que se impuso el laborismo inglés; el sentido socialista de la política austriaca, y la sangrienta tragedia mejicana. Briand, Francisco Cambó y otros políticos contemporáneos, se opusieron a la ofensiva y mostraron a sus directores visibles lo desatentado y criminal de sus propósitos: el eco de estas gestiones resuena en la pastoral publicada por S. E. el Cardenal Arzobispo de Tarragona, durante la Cuarema de 1925. Todo resultó inútil. La suerte estaba echada y en el plan de combate figuraba también,

como un capítulo importante, organizar a base de la Masonería y de las Internacionales, la revolución española..." (Páginas 43-44.)

"A. C. Michel, en su obra "La Dictadura de la Fraternidad" (París, Editions Spes, 1924), demuestra esta afirmación por medio de irrefutables textos paralelos. Por ejemplo: En el Boletín de la Gran Logia francesa, del mes de enero de 1923, se decreta suprimir la Embajada en el Vaticano; Herriot lo realizó el 24 de octubre de 1924. En el "Convent du Grand Orient de France", de 1923, páginas 265 y 266, se exige la Escuela Unica. Herriot se declara partidario de ella en 17 de junio de 1924..." (Páginas 43-44. Nota.)

"Rotarios y masones, uson relojes simbólicos fabricados en los talleres judío masonicos de Suiza. Los relojes rotarios constituyen una especialidad de la casa Dreyfus." (Al peu d'uns gravats, entre les pàgines "8 i 49.)

"Todos recordamos los meses de zozobra y sectarismo que precedieron la insubordinación de Primo de Rivera; los pistoleros aduenados de Barcelona, el Gobierno liberal preparando la secularización de los cementerios y provocando la agitación social que culminó en el asesinato del Cardenal Soldevila. Eran los primeros chispas del plan judío internacional..." (Pág. 49.)

"Algunos subordinados del Marqués de Estella extremaron la tolerancia con los masones. Por ejemplo, el general Barrera..." (Pág. 50.)

"Les Cahiers de l'Ordre" acusan, con harta claridad, al señor Quinones de León..." (Pág. 51.)

"Usando y abusando de tanta benevolencia, y con la ayuda del oro judío, la Masonería creció lozanamente..." (Pág. 51.)

Después d'una llista nominal d'afiliats a una logia, a la pàgina 72:

"Antes de proseguir, ruego a mis lectores que fijen bien su atención en el documento. Trátase de una logia-tipo: analizándola, encontraremos todos los hilos de la Revolución. No falta en ella ni el rico judío de la América española, de cuyo bolsillo provino una parte del dinero revolucionario y a través de cuya banca se filtró el dinero soviético para alimentar las fontanas de las logias españolas, ni los escritores que engendraron la semilla, ni los viajeros y actores que la esparcieron, ni los telefonistas y carileros que facilitaron las comunicaciones, ni los estudiantes de medicina que se lanzaron a la calle, ni los militares como Fernin Galán que se insubordinaron, ni el agitador obrero estilo Anguiano, ni siquiera los futuros parlamentarios como Fernand Egocheaga. Es muy justificado, por lo tanto, que os pida un alto en nuestra ruta, con la misma alegría i exigencia que muestra el naturalista ante una especie rara y preciosa. Porque yo soy, amigo lector, un coleccionista de... revoluciones."

"El Rey se vió rodeado de enemigos y masones, como lo había pronosticado don Francisco Cambó en su mejor libro: "El Fascismo". En Palacio se respiraba un ambiente triste y ponzoñoso. Elementos a sueldo ejercían propaganda intensa a la salida de las fábricas y talleres, y los "sanctones" espiritistas difundían hojas de saúdo anticlericalismo entre los soldados y llevaban su audacia hasta penetrar en los centros católicos. Recordando que por aquellas fechas, charlando con Enrique Feijóo, niño de once años, alumno de la Escuela Municipal de Montjuich, le pregunté: ¿Crees tú que vendrá la República? Indudablemente, me replicó. Todos los chicos la quieren. Pero, ¿si tú no sabes qué quiere decir República? — Quiere decir, repuso con increíble aplomo, "lo contrario de la Monarquía". La frase de este muchacho me impresionó profundamente. Cuando los niños dicen tales cosas, el ambiente está saturado y una ligera chispa puede provocar trágicas explosiones..." (Páginas 84-85.)

"Confieso, sin embargo, que las notas políticas del señor Cambó, el dinamismo vertiginoso y eficaz de dicho político, los éxitos de don Juan Venutias en la cartera de Hacienda y la unión de muchos elementos derechistas para salvar lo más esencial desconcertaron más de una vez al Comité revolucionario..." (Pág. 85.)

"Entramos ya en el período revolucionario. Se están derrochando millones. ¿De dónde salió tanto dinero? Mi amigo el señor Fouquet, verdadera autoridad en la materia, me dice: "No lo dude usted. Vinieron de Rusia, pasaron por los judíos americanos y fueron distribuidos por los lo-

gias españolas". Mis datos corroboran la información del sociólogo secretario de "Les Cahiers de l'Ordre". (Pág. 86.)

"...conviene subrayar que la enemiga contra el cardenal arzobispo de Toledo, debelador del torismo, provino de las sectas, y en manera alguna de que sus actos hubiesen suscitado antipatías entre el pueblo. A fines de 1929, don Alfonso de Borbón comunicó al Primado que en ciertas logias se había decidido asesinar a Su Eminecia, i desde aquellas fechas la policía le custodió. (Pág. 110.)

"Vamos a ver cuando le toca el turno a S. E. el Cardenal de Sevilla, efímicamente amenazado por la secta; quizá lo reserven para víctima del Comunismo..." (Pág. 112.)

"No se labran las estatuas con paños calientes, sino con ásperos brillos..." (Pág. 131.)

"Estos últimos días, la campaña judía se ha disfrazado de pacifismo internacional. El órgano de esta propaganda, iniciada por el gran poeta hebreo Jorge Bloch, es la revista "Agora". (Pág. 143. Nota.)

"Atilloes Macià, en 1926, a las huestes triangulares francesas, y con él, Ventura Gassol, Ramis, Fontbernat, Bordes, Carner R., etc.; todos propuestos, si mal no recuerdo, por Onoffro, quien por cierto, actuó frecuentemente en los teatros catalanes y españoles, mientras se incubaba la evolución..." (Pág. 150.)

"Macià debe mucho a los soviets y a los masones en el campo político; pero los debe muchísimo más en el terreno intelectual. Porque todos los discursos del abuelo, con sus clásicas invocaciones a la escuela única i al pacifismo socialista y con sus patéticas sinceridades obreristas, son un eco lejano y obtuso del "Manual del Aprendiz" y de Tolstói y Lenin, quizás no leídos, pero ciertamente adivinados a través de la realización soviética..." (Pág. 151.)

"La táctica política de la Izquierda ha sido francamente soviética i masonica: venció, en las elecciones municipales y en las constituyentes, merced al pacto con el Sindicato único; amparó con sigilo muy insuficiente las campañas comunistas de Franco, su aliado andaluz, y utilizó los tópicos de Ferrer y Guardia y de Alejandro Lerroux, como plataforma electoral i para disimular sus fracasos técnicos..." (Pág. 152.)

"Para educar a las multitudes, el señor Company funda "La Humanidad". Su título indica ya las conconciencias con "L'Humanité", el periódico francés anarquista, fundado por doce judíos masones: Los señores Lévy Brahm, A. Dreyfus, Louis Dreyfus, Herr, Elies Rodríguez, L. Picard, Blum, Rouff, Carpentier, Salomón Reimach y Sachs. Un representante de cada tribu, sin duda..." (Pág. 160.)

"No quiero concluir este somero bosquejo de los compromisos, sectarios de la Izquierda Catalana, sin narrar la edificante historia de la glorificación de Ferrer..."

"...el 23 de julio, se convocó una reunión, que empezó a las once de la noche y de la cual puedo dar copiosas referencias porque la presencia uno de mis fieles y audaces informadores. Asistieron a ella 28 personas: el señor Xirau Palau, vicepresidente de la Liga, un delegado de los antifascistas italianos, un representante del "Ateneo Libre Pensador Ferrer Guardia", la presidente del "Ateneo Ateneo", un representante del partido federal del distrito primero, diez y nueve socios de la Liga, tres mujeres más y una niña de doce años..." (Pág. 160-70.)

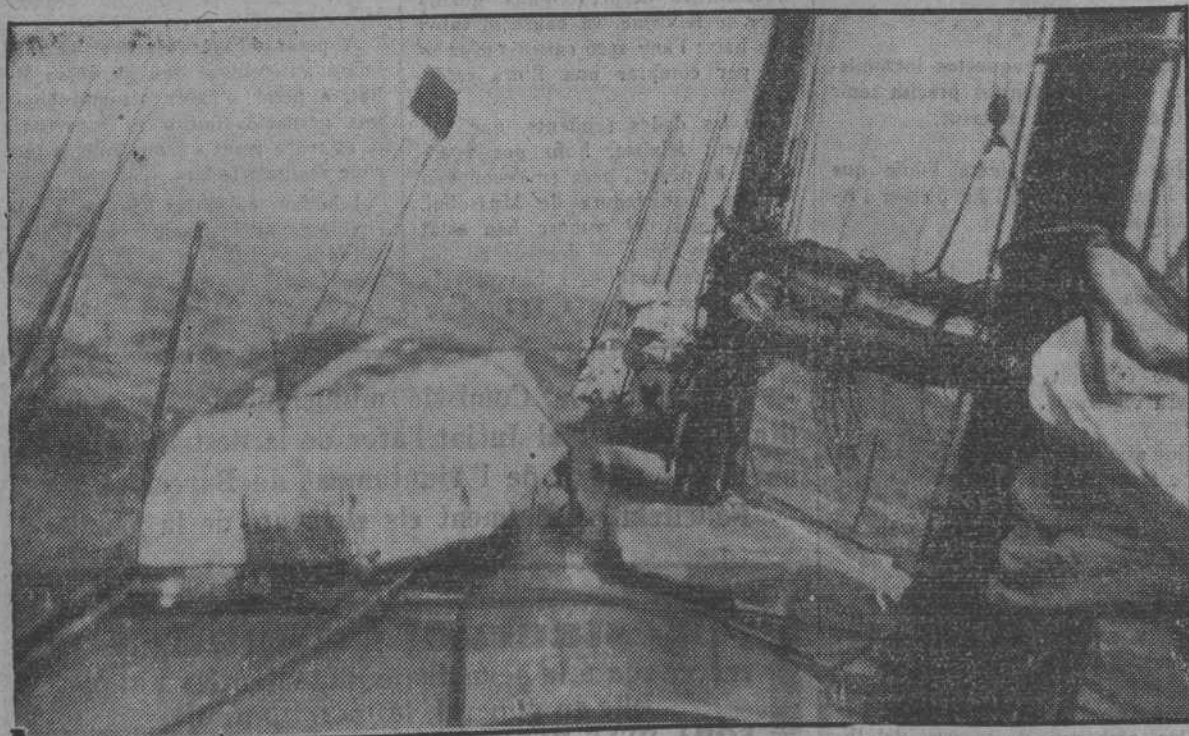
"El presidente leyó una carta de un sobrino de Ferrer, que reside en Llanas, agradeciendo el interés de la Liga por su tío..." (Pág. 170.)

"A renglón seguido, se trazó el plan de una campaña antifascista, i se designó a don Joaquín Xirau..." (Pág. 171.)

"Causa verdadera pena que intelectuales de tan altos vuelos se mezclen con sectarios de ínfimo grado y anden por locales, tan poco gratos a Miner..." (Pág. 172.)

"...resulta muy particular el atractivo que sienten los Bloch o Bloch por los negocios barceloneses. Además de don Lázaro y de don Jorge, ahí tienen ustedes a don Arturo Bloch, judío también, con su establecimiento de la Rambla de Cataluña, número 11, que se titula "Sucesor de Bloch Hermanos". ¡Dios mío, cuántos Bloch para una sola ciudad!" (Pág. 191.)

Per la recopilació GRANIER-BARRERA

L'ESPERIT DELS DIES

La crisi i els artistes

Els pintors passen també la seva crisi. A París sembla que aquesta crisi és d'efectes terribles. No ho he vist directament, però basta llegir els comentaris que hi dedica la premsa i, robretot, les caricatures. Però amb la crisi dels pintors passa, a Barcelona, un fenomen contrari al que passa amb els literats. Mentre a Barcelona la repercussió de la crisi del llibre és molt més forta i revesteix caràcters de catàstrofe, els pintors es defensen. Mentre els literats, per manca d'editors deixen de publicar llurs obres i de fer traduccions, els pintors exposen més que mai. Quantes exposicions hi ha obertes avui a Barcelona? Pel cap baix, n'hi deu haver una dotzena.

Però no venen! — diuen. — No és cert. Doneu una volta per les exposicions. Entreu, per exemple, a la Pinacoteca, on Ju Pasqual hi té gairebé tota la seva col·lecció d'engany. Certament, ell té la temença de no vendre. Ell diu que precisament havia pres part al concurs de Montserrat, per cercar una compensació a la minva econòmica que creia que, en relació amb els altres anys, sofriria en la seva exposició. No obstant, no sols guanya el premi, sinó que ven gairebé tot el que exposa. I això que no pot haver triat dies pitjors. Inaugura una tarda de pluja. Li segueix una amenaça de vaga general, un assaig de revolució comunista. Explota una gran bomba a l'Ajuntament, una gran bomba que semblava que havia de sembrar el pànic, i que ens ha deixat indiferents...

Diréu que Ju Pasqual és una excepció. Que la seva signatura és una de les més cotitzades; que hom el considera amb aquella gran serenitat de la natura humanitzada que pinta, com un clàssic de la nostra pintura. Però no: com a èxit de venda no té res d'excepcional. Entreu a les simpatiques i luxoses Galeries Laletanes, on hi exposen uns quants pintors de segon ordre. Fixeu-vos, per exemple, en el lot que exhibeix Vicenç Martínez Gorgas. Damunt de moltes de les seves teles, floreix l'ambicionat cartell de "Venut". Es veu que el sorollisme discret i contingut d'aquest pintor, que la simplicitat dels seus temes, la llum i alegria que reflecteixen, és encara ben del gust de la nostra burgesia.

Però aneu més avall; entreu al saló de la Sala Parés, la més castissa — més antiga i més moderna — de les nostres sales d'exposició. Aquí ens espera una sorpresa agradable. Un escultor i dibuixant desconegut fins avui — J. Canyes — en plena joventut; és una revelació i un èxit. La seva exposició diríem que és el triomf del temperamental i de l'espontaneïtat. És un triomf també de la voluntat. J. Canyes no surt de cap taller ni de cap acadèmia. És un escultor autodidacta, i no deu res a ningú, sinó a la seva ànima d'artista.

Domènec Bellmunt

Si vols la llibertat de la Pàtria, estima i dignifica la teua llengua.

Fes-te soci de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana.

DIJOUS, A LES DEU DE LA NIT, el nostre company DOMENEC DE BELLMUNT

donarà una conferència pública al

"Centre de Lleida i les seves comarques"

(Ronda de la Universitat, 1)

sobre el tema

"Sis mesos d'observador a la tribuna pública del Congrés"

I d'acord amb els següents epígrafs:

Dues barbes impressionants: la d'Unamuno... i la d'En Llúhi. — La calba d'Azaña i el bigotí d'En Coromines. Un viatge al país de les cavernes. Un altre al país dels senglers. Breu estada a l'imperi dels xupòpters i quatre paraules sobre el regne del silenci. — La torre de vori dels savis. — Anecdotes del Parlament. — L'home més anticipat del Congrés. — Els misteris dels passadissos. L'atractiu del saló de conferències. — Periodistes i polítics. — El senyor Besteiro té mal geni. — Apunts de la tribuna pública. — Trencadissa de campanetes. — La representació catalana: els seus encerts i els seus errors. Història de dues crisis i juguesques per a la pròxima. La situació de l'Estatut de Catalunya a les Corts Constituints. — Epíleg

NO HO OBLIDEU: Dijous, a les deu de la vetlla

CATALA: Pot fallar tot, menys la nostra catalanitat. No oblidis els teus deures envers la Pàtria!

DINERS SOBRE VALORS

Espanyols cotitzables, s'anticipen ràpidament. Interès legal, i per quantitat major a la pignoració corrent. Informaran: Crèdits i Finances, Ronda de Sant Pere, 37, pral. 2.ª - D'11 a 1 i de 5 a 7

SI JO FOS ALCALDE...

La mendicitat a Barcelona. — Els pobres infants. — La situació crítica de la Beneficència pública. — Cal un remei urgent

Fa uns quants mesos — precisament de la proclamació de la República ençà — hi ha a Barcelona una invasió de mendicants. Això de demanar caritat sempre és trist — especialment per als que en demanen obligats per la necessitat — i constitueix per als ciutadans que no es troben en aquest cas una molestia moral que les autoritats tenen el deure d'evitar.

D'aquests mendicants que envaeixen els carrers de Barcelona, cal distingir-ne dues menes: els que demanen almoïna per pura necessitat, perquè no poden treballar, i els professionals. Aquests darrers han augmentat en els darrers mesos d'una manera considerable. Nosaltres entenem que prou pena té l'home que ha de pidolar una almoïna per poder menjar, i comprenem que mentre no es trobi la manera d'auxiliar a tothom qui en té necessitat, és molt difícil de parlar de repressió. Ens sembla, però, que no seria difícil de fer una neteja de professionals, amb una mica de bona voluntat.

Aquesta intensificació de la mendicitat ha estat provocada, en bona part, per l'actitud restrictiva de gent capitalista, que han fallat en sec, amb l'adveniment de la República, els seus sentiments filantròpics. És una cosa que té remei més o menys immediat.

No és, però, d'això que avui volem parlar...

Tots vosaltres, ciutadans de Barcelona, heu arribat a casa vostra, algun vespre d'aquest hivern tan cru, amb el cor encogit per un espectacle que, forçosament, hauréu presenciat a la cantonada de casa vostra, a la porta del cinema o del cafè o davant d'un magatzem luxós. Tots vosaltres heu sentit — mentre forçàveu el pas per fer-vos passar el fred, amb les mans enguantesades i el coll de l'abric alçat — una veneta tremolosa que us ha demanat "una gràcia de caritat", mentre una mà petita i estesa d'un infant caminant a saltirons us interceptava el pas...

Tots vosaltres heu trobat pels carrers de Barcelona aquest infant repetit, que sempre sembla el mateix. Tots vosaltres heu vist, asseguda en un portal, la mare que alletia artificialment un infant de pocs mesos mentre demana als vianants, amb veu cavernosa, una moneda de cinc cèntims.

Tots vosaltres heu vist el pare de família — més o menys autèntic — que porta dues, tres i fins

quatre criatures, espellifades, anèmiques, que us enceren demanant-vos una almoïna per a comprar pa... Tots vosaltres heu vist això, ciutadans de Barcelona, i tots heu pensat que això és un crim. I és això el que nosaltres voldríem acabar en vint-i-quatre hores si tinguéssim a mà els ressorts i l'autoritat del primer magistrat de la ciutat.

Contra la manca de treball i contra l'estat precari de les institucions benèfiques, voldríem acabar amb aquest quadro inhumà, pel bon nom de la República.

Sovint aquests infants que us allarguen la mà demanant una almoïna no són altra cosa que un instrument dels professionals de la mendicitat. Molts d'aquests infants són llogats amb l'únic objecte d'enterrar el transeünt i fer una recaptació més important. En molts altres casos, aquests infants són fills autèntics d'una família misèrrima que no troba altra porta oberta que la caritat pública. En tots els casos, però, aquests infants són uns desgraciats i són igualment dignes de compassió i de protecció de la ciutat. No hi ha tan solament els perills físics del carrer: el de morir d'una pulmonia, sota les rodes d'un auto, sinó que hi ha també els perills morals que aquesta mena de vida reporta.

D'una criatura acostumada a demanar caritat no pot esperar-se'n res de bo. No pot exigir-se-li res de profit. Aquest infant ha de créixer,

per la rambla diuen...

Que finalment l'Ajuntament ha acordat suprimir la propina en el servei de taxis.

Que és una disposició que s'havia d'haver posat en vigor al moment del canvi de tarifes.

Que no comprenem com s'ha trigat tant de temps a fer-ho complir.

Que repetides vegades des d'aquesta secció havíem reclamat el compliment del Reglament.

Que seria convenient procedir a l'enderrocament de l'elevador que serví a les obres del Transversal de la plaça d'Urquizaona.

Que representa un perill constant per als vianants que passen per aquells indrets.

Que uns veïns de Les Corts preguen quan pensa l'Ajuntament suprimir l'absurda pista de l'Av. del 14 d'Abril.

Que novament l'omnipotent Companyia de Tramvies s'ha rigut de l'Ajuntament.

Que sense avisar els ciutadans amb la deguda antelació ha modificat en sentit augmentatiu diversos trajectes.

Que cal despertar novament el sentiment de la caritat catalana.

Que en canvi deu mancar-li el permís de la ciutat, principal autoritat en aquest afer.

Que per evitar aquestes intrusions del poder central precisa tenir aprovat el nostre Estatut.

Que aquest problema l'únic que pot i ha de resoldre'l ha d'ésser l'Ajuntament.

Que és molt plausible l'interès que posa el cap de Circulació a seleccionar els taxis.

Que és molt convenient aquesta severa vigilància.

Que així hom pot arreconar aquells vells i incòmodes taxis primitius.

Que encara hi ha carrers en un estat lamentable.

Que els veïns de la barriada d'En Fargues esperen que l'Ajuntament es recordi d'ells.

Que és vergonyós que s'hagi de parlar, amb raó, de la crisi del lliure català.

ITALIA FEIXISTA

Al cap de deu anys de dictadura, la situació política (considerada en el seu aspecte d'opressió de tota forma de llibertat individual) i la situació econòmica empitjoren cada dia més, malgrat els esforços que realitzen les autoritats i la premsa per donar la sensació a tothom que sota el règim feixista, Itàlia s'ha transformat en una mena d'Edem.

Mentre la situació empitjora, es produeixen els símptomes del desvetllar de les consciències italianes. Els primers batecs van començar fa més d'un any, precisament quan el Tribunal feixista va condemnar a penes severes un grup d'intel·lectuals pel sol delictu d'haver conspirat contra el poder constituït i haver fet en secret propaganda antifeixista.

D'alguns d'ells, després d'haver ingressat a la presó, hom no sap on paren ni tampoc quina ha estat la seva sort.

Aquests primers símptomes, si, per una banda provoquen una despitada recrusa en els sistemes repressius del règim feixista, per l'altra banda, també constitueixen el començament d'una nova època en la història de la vida italiana, puix que a aquesta repressió segueix, periòdicament, la sèrie de conspiracions i manifestacions francament hostils a la dictadura, manifestacions que la premsa italiana no s'atreveix a comunicar.

Al silenci dels primers vuit o nou anys, que semblà covardia i va ésser, en part, lassitud del nostre poble, minant per la guerra en totes les seves millors forces espirituals, segueix l'expressió de rebel·lia, encara que en una forma que podria semblar càbida.

A Torí i a Milà, multituds de sense-feina recorregueren els carrers cridant:

— "Mori Mussolini!"

— "Volem pa i llibertat!"

I aquests darrers dies han esdevingut els conflictes de Palerm i de Nàpols...

La milícia feixista quasi no pot contenir l'enorme allau de poble i, a pesar d'haver-se vist obligada a disparar, causant nombrosos morts i ferits, es pogué constatar que no obeeix plenament als fins pels quals el feixisme la va crear. I això queda ben explicat si hom té en compte que quasi tots els qui pertanyen a la dita institució, diàriament troben amb la petita tragèdia econòmica al si de la seva pròpia família.

MUSSOLINI

La crisi italiana, que ha precedit a la mundial en molts anys, és la d'un Estat basat en la violència que ha absorbit totes les energies de la nació per a mantenir els seus sostenidors armats.

Mentre la crisi mundial deriva en gran part de l'enderrocament bursàtil nord-americà de l'any 1929 — o, almenys, es manifesta immediatament després, mentre la seva veritable causa efficient s'ha de buscar en la guerra — la italiana es manifesta molt abans.

La nostra moneda, per exemple, precisament després d'uns quants anys de feixisme, va caure al canvi més baix: l'any 1926 calien 148,32 lirs per comprar una lliura esterlina.

De les dades següents, que són de ment feixista, hom pot veure el que ha pesat i pesa en l'economia italiana la dictadura de Mussolini. Les fallides del comerç han estat 7.621 l'any 1924 — després de dos anys de feixisme — i han pujat a 12.108 l'any 1928 i a 13.257 l'any 1930.

Solament la policia feixista per al servei d'espionatge a l'interior i a l'estranger, costa a l'Estat 1.200 milions a l'any. Luxes de les dictadures! Com si fossim 42 milions de banquers ianquis, en comptes d'un poble de famolencs que som.

Esgotades la bossa i la paciència del poble que ha assistit a la malversació de les seves riqueses i a la perpetració dels crims que fan recordar els temps dels Borgia i de Nerón, ¿fins quan aguantarà el règim de Mussolini?

Creiem que els seus dies són comptats.

A pesar d'haver desenrotllat tota l'obra anticultural que ha desenrotllat, a pesar d'haver plasmat quasi una germenació típicament espartana, ja es troba front a front amb la terrible realitat: la fam.

I la fam és potser l'única, la veritable causa de les més grans convulsions socials que la Història recorda!

S. N.

Finalment, la Comissió municipal de Responsabilitats ha enviat al Jutjat l'afer de la destrucció de les obres de cultura de l'Ajuntament de Barcelona. Felicitem cordialment els elements de la Comissió.

Restaurant Catalunya

recomana a la seva distingida clientela i al públic en general, la incomparable SOPA DELS PESCADORS Plat creatiu de la casa